

نومرو : ۱۱۷

اداره خانه

ایستانبول، جفال اوغلی، دائره اجتهاد

تلهفون نومروسی : ۸۶۵

" Idjtihad " Constantinople

بشنجی سنه

اجتهاد

حریت فکریه خادم

علمی، ادبی، اجتماعی هفته لقمجموعه

مدیر مرخص : الرهای صفا

۲۱ آغستوس ۱۳۳۰

آبونه

سنه لك آلق آیلق

تورکیا ایچین ۵۴ غروش ۳۰ غروش

ممالك اجنبیه ایچین ۱۵ فرانق ۸ فرانق

نفسه سی ۵۰ یارمه

وفایع مالیه و اقتصادیه

تجارت بورسہ لری حقنہ نظارت شو ایضاحتی اعطا
ایتدی .

« ممالک عثمانیہ دہ تجارتک توسیع و ترقیسی ایچون
اتحادی اقتصادیدن تدایردن ال معنی تجارت بورسہ لریدر .
محصولات زراعیہ نیک پیاسہ فیاتی بو بورسہ لردہ تعین
ایدر . و بو سایہ دہ زراع ضرر کورمکدن قورتیلور .
حکومت بونی نظراہمیتہ آلہرق باشلیجہ مراکز تجارتیہ دہ
بر بورسہ تأسیس و کشادینہ تثبیت ایتش ، و پیدری
ازمیر ، قونیہ ، انقرہ ، اسکیشہر ، طربزون و صامسوندہ
تجارت و ذخیرہ بورسہ لری تأسیسنہ موفق اواشدر .
بر تجارت بورسہ سی دہ در سعادتہ تأسیس ایدمک اوزرہ
بر قانون لایحہ سی تنظیم و ۳۲۸ سہ سندن مجلس اعیان ،
مبعوثانہ تقدیم ایداشیدی . بونک تصدیقہ انتظار
ایدانککہ برابر بر طرفندن دہ تجارت اوطہ سیلہ تجارت
بورسہ سی برلشدیرہ ک مکمل برنانشادی و بو کامقضی
تخصیصاتک بودجہ یہ علاوہ سی باب عالیجہ قبول ایدیش

اقتصادیات عمری
محمد ذکی بک

یکن آیک وفایع مالیه سی بحرانلرہ مالیدر . اوستریالیہ
صربستان ارہ سندن اشتعال ابدن نائرہ حربک دیگر دول
معظمہ یہ دہ سرایتلہ بر حرب عمومی حالی آلمسی امور
مالیہ و اقتصادیه یی صارصمش ، ماکولات و مشروباتہ
واریجہ یہ قدر ہر شیدہ بر قوق المادہ مالک حصوانہ سبب
اواشدر . مع مافیہ بزرنجی کوندن باشلا یہرق اشاغی یہ
طوغری کلہم . و صرہ سی کلنجہ بوجہ تملری دہ تدقیق
ایدہم .

مجلس مبعوثان بودجہ نیک بقیہ قالان تدقیقاتی دہ
بو آی ایچریسندن بتیردی . و بودجہ نیک ہیئت
عمومیہ سی تصویب ایتدی . سہ حالہ بودجہ نیک آچینی
مقداری ایک میلیون لیرایہ تقریردر . حالبوکہ بودجہ صلح
وسکونہ کورہ یاسلمش ایدی . حربک عمومیاشمہ سی
و بتون بیطرف دولترکی حکومتلرک دہ تدایر عسکریہ یہ
مراجعت ایتہ سی طبیعی غیر متحمل بعض مصارفک
ظہوریتہ سبب و حکومتجہ بر مادہ قانونیہ ایلہ بونک
ایچون بشیوز بیک لیرانک صرفہ مأذویت آلمشدر .
سہ نہایتہ دہا خیلی زمان اولدینی و حالدن آتی ایچون
کشفیاتدہ بولنملق قابل اولہ میہ جنی ایچن صرفی مقرون
مساعدا اولان مبلغ کافی کلوب کلہ میہ جکی —
و کلہ میہ جک ایسہ دہانہ قدر آلمق ایجاب ایدہ رک بو حالہ دہ
حقیقی اجیغک نہ مقدارہ بالغ اولہ جنی شمیدین
کسیدرہ میز . یالکز تمی ایدہم کہ اختیار ایتدی کمز
مصارف بزم ایچون فائدہ بخش اولسون . دولتمزک
حیثیت و نفوذ بنک اعلا سہ یاراسون .

مملکت مزک بر زراعت مملکتی اواسی اعتباریلہ زراعت
نظارتی فصانک مجلس مبعوثانہ کی مذاکرہ سی خایی
حرارتلی اولدی . بز بورادہ جریان ایدن مباحثہ لری ،
محترم مبعوثلرہ نظارت عائدہ سنک بالمقابلہ سویلدکلری
سوزلری عینا قید ایدہ جک دکلز . یالکز مهم کوردیکمز
و مجتمزہ علاقہ لی بولدیغمز بعض مطالعاتی قید ایدہ جکر

عائده سی بونکله ده اکتفا ایتمه ملی ، خارجه مخرج تدارکنه و تجارتی اوروپا ایل طوغریدن طوغری به معامله یا پیغه آلیشدر ملیدر .

حکومتک قایمه به اعتماد طلبی به سیله سیله مجلس مبعوثانده قرائت ایتدیردیکی مفصل بیاننامه ده امور مالی و اقتصادی ایچون قیمتی فکر لر وارددر . دینیلورکه : « فکر بشرک ، قوای طبیعی بی انسانیتک سعادته خادم قیلدیغی عصر مزده استحصال و معمولات شایان حیرت بر صورتده تراید ایتش ، و وسائل نقلیه نك ترقی فوق العاده سی مبادلات عمومی بی تسریع ایلره نك دنیای بازار دادوستد حائله فراغ و بالجملة اقوامی مدهش بر مجادله اقتصادیه قارشوسنه وضع ایلهمش ، و تحریک منافع اقتصادیه دستوری دولترک اک مهم عقیده سیاسیله صره سنه کچمیشدر . بو حرب دائمی اقتصادیه مملکتیزک وضعیت اقتصادیه سی بالخاصه نظر دقت و اهمیتیزی جلب ایلشدر . تجارت معاهده لری عقدی خصوصنده معروض اولدیغیز مشکلات معلومه مع التأسف بو خصوصده کی وسائل تشبیه بی تصعیب ایلهمکده در . بونک ایچون دولترله اولان مذاکره مزدن بوابده حق صریح مز اولان سربستی به رعایت ایدلمسی اسباب نك تأمین خصوصات اقتصادیه نك اک مهمی اوله رق تلقی ایلدک . بونی تجاویز ایچون دکل صرف معمولات و محصولات تمیزی داخلی و خارجی بازار لرده مدافعه سی ایچون ارز و ایدیوروز . صنایع محلیه نك ترقیسی شدتلی و مضر حمایه لرده ، جبری وضعی تدابیرده ارامیوروز . هر ملت بورقابت عمومی به طبایع و احوال مخصوصه نك مساعد اولدیغی یوله چالیشهرق موفقیت تأمین ایده بیلیر . جمعیات بشریه نك ترقیات و تکملاتی بر طاقم شرائط عمومی به تابعدر . شرائط مذکور بر مملکتده نه قدر سالم و نه قدر مؤید اولورسه ترقیات عمومی و بالخاصه اقتصادیه اودرجه تمالی ایدر . انکشاف اقتصادینک اک مهم شرطی اشخاصک مسئولیت اقتضا دیه سیدر . مسئولیت اقتصادیه ؛ افرادک کندی فعالیت و مساعدینک نتایجندن مستفید و متضرر اولسی دیمکدر . ارباب مساعینک مسئولیتی نه درجه ده مؤثر اولور . یعنی استفاده نك ؛ مساعی فردیه نك مقدار یله متناسب اوله جنی

و ۳۲۸ سنه سی بودجه سنه علاوه اولمش ایسه ده مضایقه مالیه دن طولای بوفکر موقع اجرا به وضع اوله مامشدر . « معافیه بوندن مایوس اوله رق مالیه نظارت نك کفالتیه ریختم شرکتدن یوزیمش بیک لیرا استقراضیه ریختیم اوزرنده مکمل بر بنا انشاسنه چالیشلمش ایسه ده مالیه نظارتی کفالتی قبول ایتدیکندن ، بلا کفالت اخذی صورتیه تأمین اولمش و بورسه نك استنبول طرفنده انشاسی مناسب کورولدیکندن اراضی حقنده اوقاف نظارتیه مذاکره به ابتدار اولمش ، وایکی نظارت آره سنده ائتلاف حاصل اولدیغندن بوکا دئرقانون لایحه سی مجلس عالی به در دست تقدیم بولمشدر . »

اهمیت عظیمه سی درکار اولان بوایشک شمذیکل قوه دن فعله چیقما سی تمیناتی اظهار ایل اکتفاییدیوروز . تجاری آژانس لر حقنده کی بیانات ده شایان قید اولدیغی ایچون نقل ایده لم :

« تجارتیه خادم تدابیردن بری ده تجاری آژانس لر تشکیلیدر . ممالک عثمانیه داخلنده یتیشن محصولاتدن و بونلرک معاملات تجارتیه سندن معلومات اعطاسی ایچون ولایت عثمانیه ده تجاری مأمور لر و ممالک اجنبیه ده کی مراکز تجارتیه سندن معلومات ویرملک اوزره سفارات عثمانیه نزدنده تجاری آتشه لر بولندیر مق اقتضایدر . بو خصوصده صرف مساعی ایدلمش ایسه ده احوال مالیه طولایسیله هنوز موفقیتیه اقتران ایده مه مشدر . معافیه عثمانی شهیندر لرندن آلمان معلومات تجارتیه ، تجارت غزته لری واسطه سیله نشر و اعلان ایدلمکده در . »

تجارت آژانسی تجارت بورسه سی قادر بو مملکتده لازمدر . چونکه بوکون بر طاقم مستحصللرک صرف پیاسه به عدم وقوفلری طولایسیله اللرنده کی محصوللری یوق بهاسنه صاندقلری کو و لیور . اوروپا ایل معامله یاپامیان تجارتیه اوروپادن مملکت مزه کلن و یا خود داخل مملکتده توره یین قومیسو نیجیلر واسطه سیله امتعه و اشیای تجارتیه لرینی پک آز بر تجارتیه الدن چیقاردقلری مشاهده اولیور . بونلره چاره ساز اوله جق کندیلرینه شمذیکندن فضلنه منفعت تأمیننه یارایه جق شیر بوقیل ایشلدر . یالکر نظارت

ایداشدر. والحاصل زراع بوکون اراضیسنک قارشوسنده سربستدر. اوندن دیلدیکی کبی استفاده ایدمیلور. مقرضلری امیندر. بعدالوفات دخی متروکات ارضیهسه وضع ید ایدمیرک استیفای حقوق ایدمیلورلر. تأمیناتلی آله جقلیرک حقوقی ایسه هر صورتله ضمان وامیت آلتدمدر. نه وفات، نه افلاس، نه محلولیت، اونلرک حقوقلری ابطال ایدمیر. زراعتک شخصی اعتبارینه اراضیسنک اعتباری ده انضمام ایتشددر. اعمار واحیا ایچون دها اوجوز، دها فضله دها قولای سرمایه تدارک ایدمیلور. کدکار الفا ایدیلرک استانبول وبلاد ثلثه اموال غیرمنقوله تصرفاتی تشوشاندن تخیلص ایداشدر. بتون تسهیلات ومساعداتدن اعظمی استفاده تأمین ایچون سندات تصرفیهنک وقیود خاقاینک تجدید واصلاحی لابد ایدی. بونک ایچون ده تحدید اراضی قانونی یاپیلدشدر. بوقانون قطعت کسب ایدرده تطبیقاتنه موفقیات حاصل اولورسه اصحاب اراضیمز اکتمدن ملترک نائل اولدقلری بتون تأمینات وسربستی به مالک اوماش اوله جقدر. زیرا اوزمان سندات مذکوره اک بیوک قوه تأییدیه به صاحب اوله حق، یعنی ساخته لکی ثابت اولنجیه قدر معمول به ومعتبر طوتیله جقدر.»

دها اشاعیده ده :

« مملکتک اقتصادیات یی یوکسلیتمک ایچون یالکز بوقوانینک نشریله اکتفا ایتدک؛ زراعتک احتیاجات نقدیه- لرینک تسویه سی ایچون نه کبی تدابیر مالیه واقتصادیه به توسل ایدلدیکنی بالذات محللرند. تدقیق ایتدیرمک اوزره مصره، محارستانه، رومانیایه، بلغارستانه هیئتلر کونده ردک. هیئات مذکوره تدقیقات عمیقهلری مهم ایستایستقلره مستدر راپورلرله بیلدیردیلر. بونلرک محتویاتندن عمومی بر صورتده هیئت جلیله کزه معلومات ویرمکی مناسب کوریورز. بش میلیون فدان اراضیمی اولان مصر قطعه سنده اموال غیر منقوله اوزرینه معامله یاپان متعدد باقهلر سرمایه سنک الی میلیون انکلیر لیراسندن فضله اولدیغی سویلر ایسه ک تعجب ایتمه کز لازمدر. بوباقهلر اجنبی سرمایه سیله ایشیلور. اک بویوک اولان (مصر) اموال غیر منقوله باقه سنک سرمایه سی اوتوز میلیون قریبدر. یکریمی کسور سندن بری معامله یاپدیغی حالد باقه سنک

نه دره جه قطعت ووضوح ایله اکلایشیلورسه استحصالات عمومی ده اولنبتده تزايد ایدر. مسؤلیت اقتصادیه ده سربستی تصرف ومساعی ایله برلکده ترقی وتکمیل ایدر. متمدن ملترک ترقیات حیرت افزاسنی حصوله کترین اک اک مهم اساسلر سربستی تصرف ومساعی وبونلرک احضار ایتدیکی محیط مساعدده کوندن کونه دها مؤثر وقطعتیه تکمیل ایدن مسؤلیت شخصیه در.

زده اول امرده ترقیات اقتصادیه نک تابع اولدیغی اشو شرائط عمومی نک اصلاحنه صرف اهتمام ایلدک. مملکت مزده اموال غیر منقوله تصرفاتی بر طاقم قیود وشروط حاضریه تابع ایدی. یکی اموال غیر منقوله قانونلری بونلری تعدیل واصلاح ایدیور. بعدالوفات تأدیث دیندن منع ایدیلرک اراضینک قیمت اعتباریسی اسقاط وزراع اعمار واصلاح ایچون ائده بولان بر قوتدن محروم ایدیلوردی. فضولا ضبط ایدیلان اراضی غاصبنک ائده نه قدر قالورسه قالسون صاحبک ضایعاتی نه اجر مثل نه ده بشقه صورتله تضمین ایدیلرک اراضی اوزرینه ابنیه انشاسی اشجار اصما غرسی کبی اعمارات مأذونیه تابع طوتیلهرق اصحاب اراضینک فعالیت متمره سی مأمورلرک مداخلات کیفیه لریله عقیم براقیلیوردی. قانون جدید ایله حقوق تصرفیه یی تضییق ایدن بووامثالی قیود ازاله ایدلدیکی کبی حدود انتقالیه توسیع وامر تصرف وانتقالده اراضی وقیه دخی بوا حکامه تابع طوتیلهرق محلول احتمالی پک زیاده تنقیص ایدلش وزراعتک فعالیتک تربییی اساسی تحت تأمین آلتشددر.

« غیر قابل تقسیم اولان اموال غیر منقوله ده طرفیندن برینک طلبی اوزرینه اختلافک اداره ویا حکماً ازاله سی ترویج ایدیلرک تداولدن واعماردن محروم قالان برچوق اموال غیر منقوله خرابیتدن محافظه ایدلدشدر. سربستی تصرفی بوسورتله تأمین ایدیلن اموال غیر منقوله نک دین ایچون تأمینات اولهرق استعمالی ده تجویز وبونلری تأمینات اولهرق قبول ایدنلره استیفای حقوق ایچون حق ترجیح بخش وسنداتک امره محرر اولهرق تنظیمنده مساعدده ایدیلرک اموال غیر منقوله قیمتلری مبادلات عمومی به سوق ایله ارباب غیرت ومساعینک پیش استفاده سه وضع

اقتصادیهی زراعت بانکہ سنک حمایہ سنہ وضع ایتمی دوشونڈک : یکی زراعت بانکہ سی قانونلری ده او صورتله تعدیل ایتدک . محتویاتنه دائر ایضاحات عمومیه ویردی کمز اشبو راپورلری تدقیق ایلله مک اهلینک وبالخاصه زراعت احتیاجات تقدیه سی تأمین ایچون قانونی واداری و مالی نه کی تدایره مراجعت احباب ایتدیردیکنی قرارلاشدرمق اوژره بر قومایسیون ده تشکیل ایتدک : قوا و پراتیف شرکتلری قانون لایحه سی کله جک اجتماعه یتشدرمکه چالیشه جعمن کی سائر تدایر اداریه و مالییهی اتخاذ ویر آن اول اشبو اثبث مهمی حصول پذیر ایتمکه اهتمام ایده جکزر .

هیئت عمومیه لرندن بحث اولان راپورلرک حقیقه اهمیتلی اولدینی ، و دوشونلریکی کی تطبیقه موفقیت آلوریدیکی صورتده انکشاف اقتصادیه سنده خدمتلی طبیعی بولندینی جهتله تدقیقاتک بر آن اول تطبیقاته کچمسنی تمی ایدرز .

محمدرزکی

تورکک دستانی

عزیز محبم ندیم بکک کزیده بیر اثر شعر وحمیق در . بوقادار کوزل ، متین ، نریه بیر داستان شیمدی به قادار اوقومادق . بعض پارچه لرینی تبرکاً (اجتهاد) ه آلبورز . بونلار بزجه دلائل خیرات در .

بر وقت دکزده قلیجلر چالدک
بیکرله اطهرلر ، قلعه لر آلدک
دشمن اولکده سنه آتشلر صالدک ..
آتدرلدک عالمه دومان تورک اوغلو

بر وقت کزردی نامک دللرده
(باپالر) سنگله کیرمشدی درده
آوروپا ، امرکه بویون اکرده ..
دیر ایدی سنکدر فرمان تورک اوغلو

بر وقت اوچ اقلیم سنک یوردکدی
تاریخه شان ویرن آلتون اوردکدی

الده یالکز ایکوز کسور بیک لیرالق اموال غیر منقوله بولندینی بونکده صانعیه مهیا بولوندینی اکلانشلیدی . اجنبی سرمایه سیله تشکیل ایدن بوکی بانکلر اهلینک اموال غیر منقوله سنی الندن آلیر ، صورتنده مملکت تنزده منتشر افکارک بروسوسه دن عبارت اولدینی مصره کیدن هیئتک راپوری غیر قابل جراح بر صورتده اثبات ایدیور . عین اسبابک بزم مملکت تنزده عین نتایجی تولید ایلله مسنی ضروریدر . بر شمیدلک اجنبی سرمایه سیله عثمانلی اوله رق تشکیل ایده جک قره دی فونسیه لره یالکز شهرلر داخلنده مامله ایفاسنه مساعده ایدیورز . کویلرک احتیاجات تقدیه سی رومانیاده ، مجارستانده ، بلغارستانده و سائر ممالکده تطبیق ایدیلن دیگر بر اصول ایلله یعنی یرلی مؤسسات اقتصادیه ایلله تأمینیه صرف مساعی ایلله جکزر . ممالک مذکوریه کیدن هیئتک اعطا ایلدیکی راپورلرده کی معلومات بو مؤسساتک مملکت تنزده ده از زمان ظرفنده تشکیل وتعمم ایده بیلله جکی حقیقه بزه پک نیوک جسارت وامید ویرمشدر .

بورالرده زراعی قوا و پراتیفلر یعنی اهالی و کویلی بانکلری تشکیلاتنه پک زیاده اهمیت ویرلش ، رومانیاده ۱۹۰۰ ده ابتدار ایدیلن بو تشبث ۱۹۱۳ ده مملکت مذکوریهی ایکی بیک طقوز یوزدن فضل کویلی بانکه سنه صاحب ایتمشدر . بونلرک سرمایه لری یوزیکریمی میلیون فرانقدر . تودیعاتک مقداری ده اون بش میلیون تجاوز ایدیور . بو مؤسسات مرکزده تشکیل و سرمایه سی حکومت طرفندن وضع ایدیلن برصندق طرفندن حمایه وتشویق ایدیور . بو وجهله ابراز ایدیلن تسهیلات حمایتکارانه ایلله بو مؤسساتلر سرمایه لرینک ؛ اون ، یکریمی مثلی معاملات تقدیه اجرا ایدیورلر . مجارستان و بلغارستانده ده از زمان ظرفنده زراعی قوا و پراتیفلر عین صورتله ترقی وتوسع ایتمشدر . اهالی بانکلری کویلینک تربیه اجتماعیه واقتصادیه سنه خدمتله فکر اشتراک وتشبثی تزید ایتدیکندن سودجیلک ، پنیرجیلک کی صنایع زراعیه نک انکشافه خادم اولان دیگر قوا و پراتیفلرک تکثیر وتقویه لرینه ده بادی اولامشدر . بز بو مؤسسات